

Elanikkonna hoiakud salakauba ja selle tarbimise suhtes -II

Eesti elanikkond vanuses 15-74

n=1003

Jaauar/vebruar 2013

Tatari 6, 10116 Tallinn

Tel: +(372) 6 277 583

Faks: +(372) 6 277 584

post@туру-uuringute.ee

www.turu-uuringute.eu

Turu-uuringute AS

Taust. Eesmärgid

1000 vastajat vanuses 15-74. Esinduslik üleriigiline valim, vastajad juhuvalikuga.
Küsitlus viidi läbi 24.01 -03.02 2013.

Samal ajal samasugune küsitlus Lätis ja Leedus. Eelmine küsitlus viidi läbi 9.02 – 28.02 2012.a.
Küsimustiku koostas Leedu uuringufirma Spinter Research.

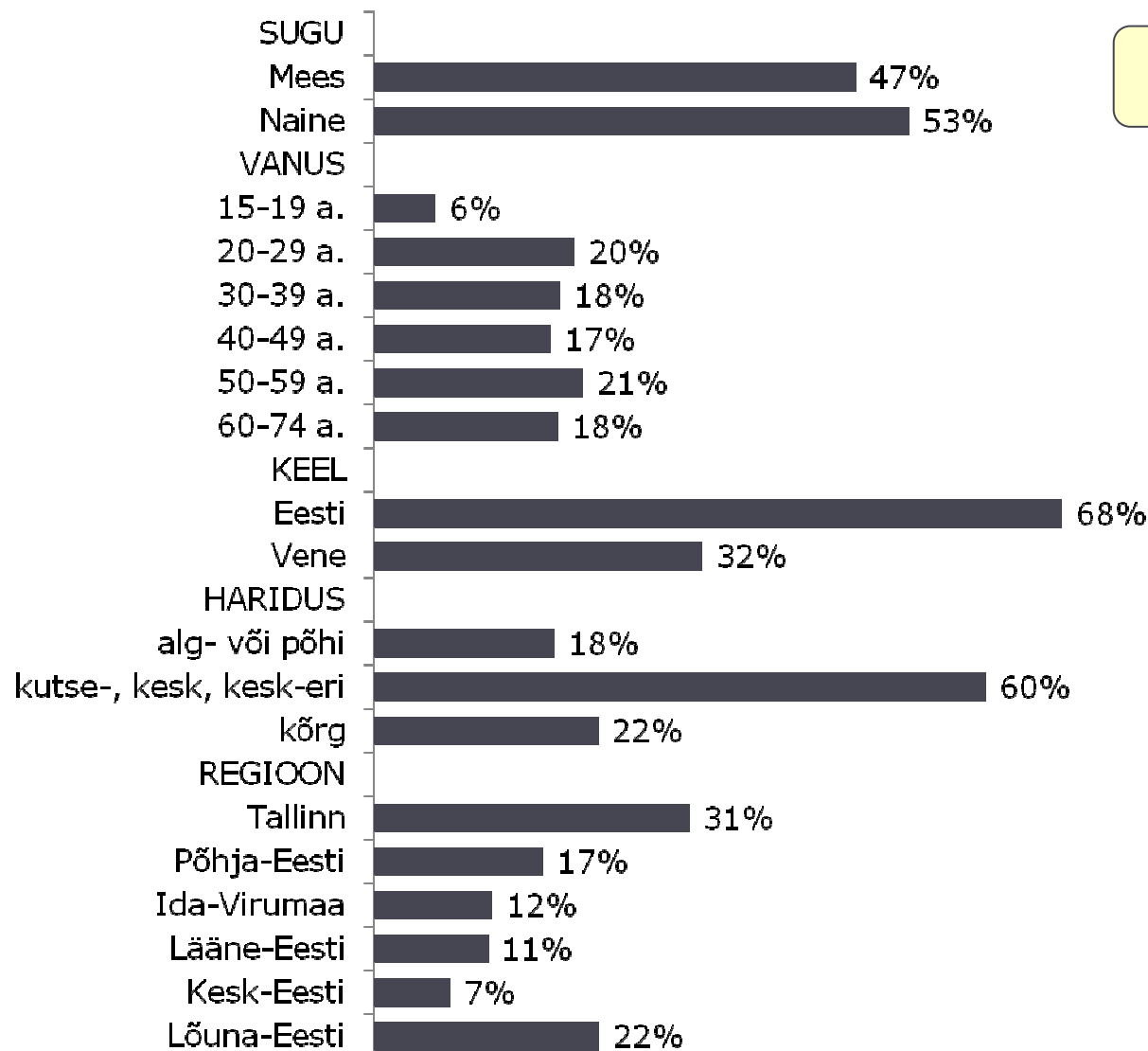
2

1. Millised on salakaubanduse põhjused?
2. Kas viimase kolme aasta jooksul on salakauba tarbimine suurenenud või vähenenud?
3. Milline on suhtumine salaalkoholi, -kütuse ja –sigarettide tarbimisse ja nendega kaubitsemisse?
4. Kas ebaseadusliku kauba kvaliteeti usaldatakse?
5. Millised on tõhusad abinõud salakaubandusega võitlemiseks?
6. Mida tooks kaasa erinevate maitsete ja paksustega sigarettide müügikeeld?

Vastajate struktuur

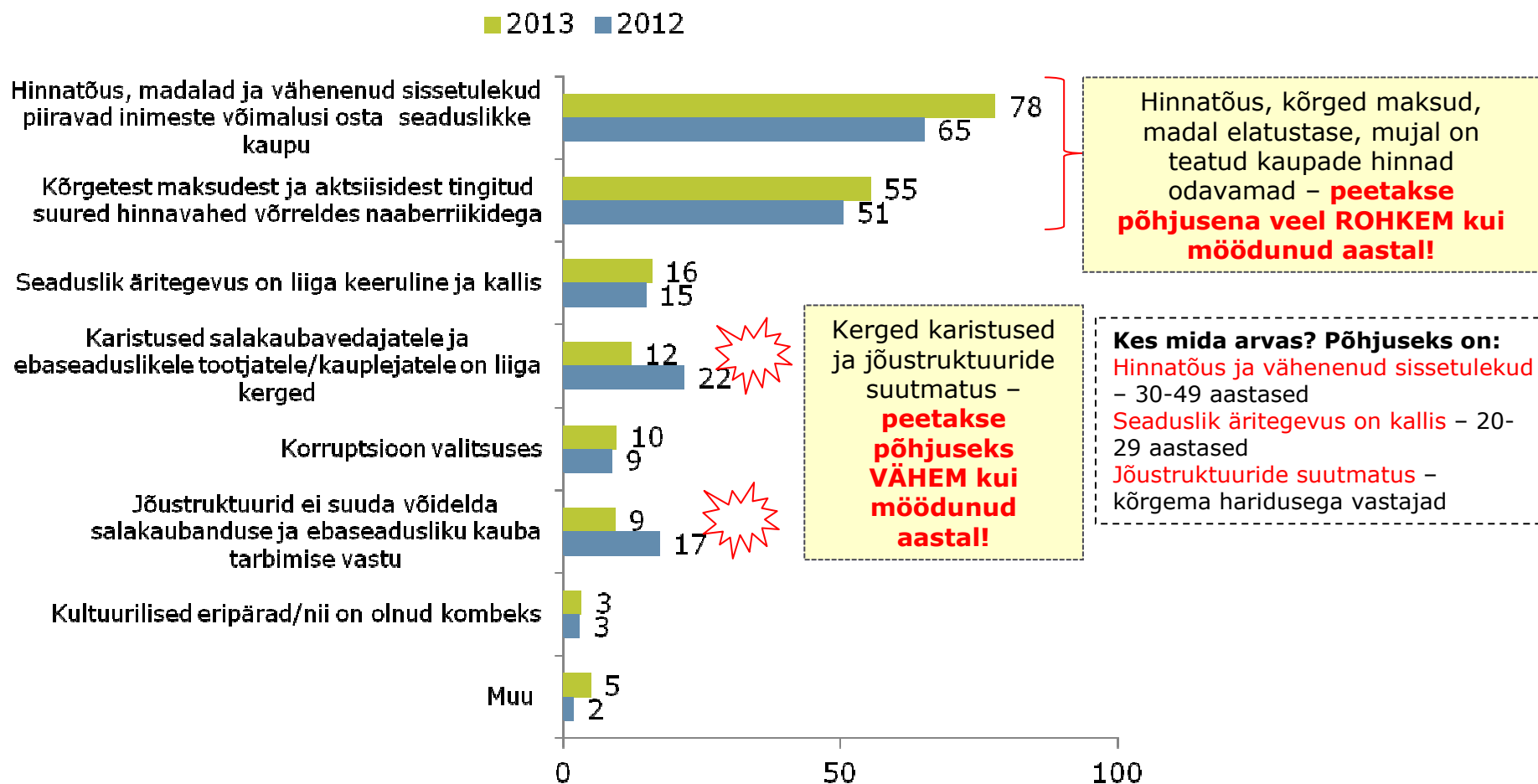
3

1. Mis on salakaubanduse põhjused?

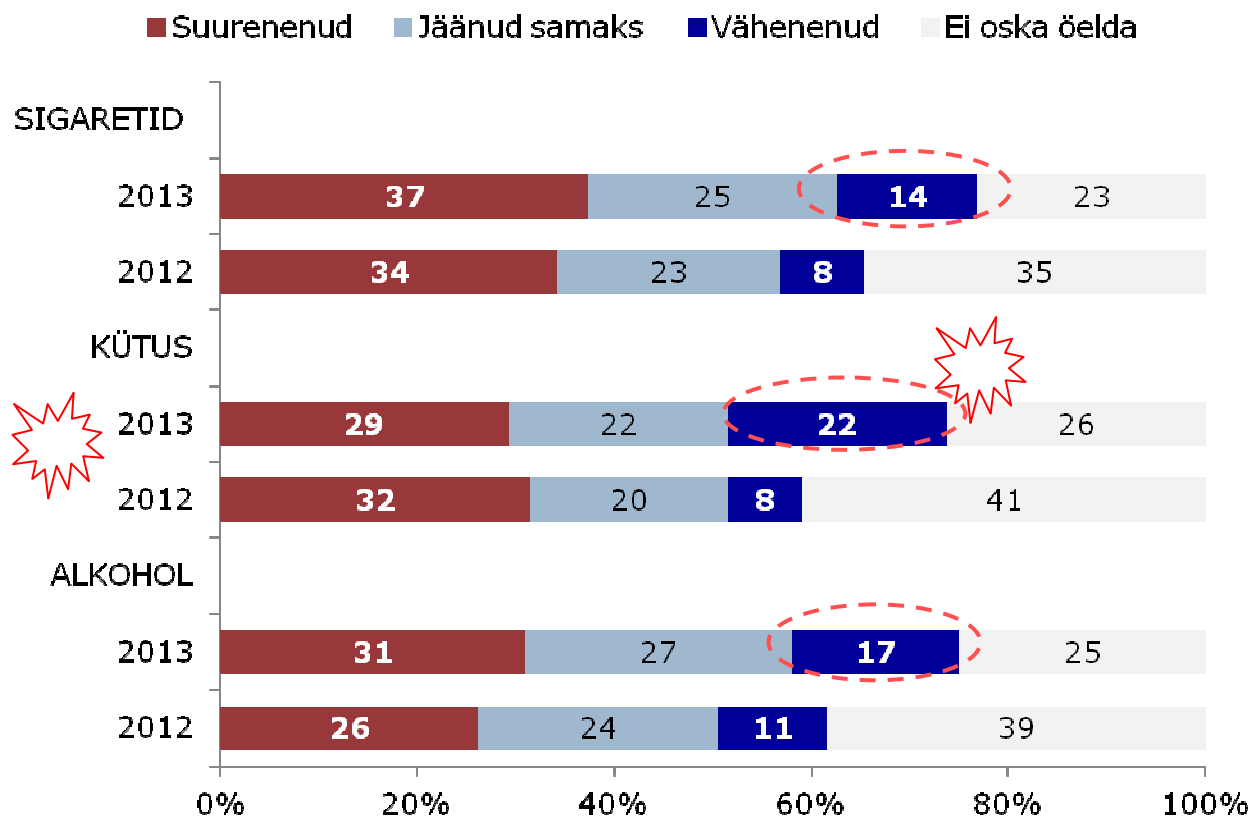
KÜSIMUS 1: "Mis on Teie arvates peamised salakaubanduse ja ebaseadusliku tootmise ning kauplemise leviku põhjused Eestis? Palun valige välja 2 põhjust".

4

2. Muutused salakauba tarbimises viimase kolme aasta jooksul

KÜSIMUS 2: "Kas Teie meelest on viimase kolme aasta jooksul salakauba tarbimine Eestis suurenenud, vähenenud või jäänud samaks?"

⇒ Võrreldes möödunud aastaga on suurenenud nende vastajate osakaal, kes ütlevad, et nende meelest on salakauba tarbimine vähenenud.

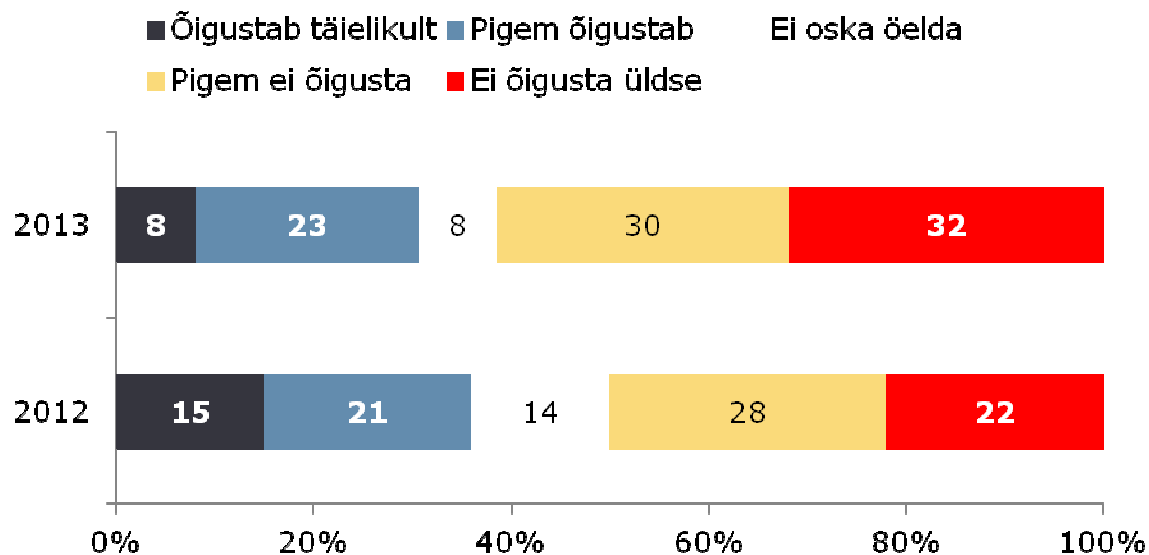
2012.a. oli oluliselt rohkem vastajaid, kes ei osanud või ei tahtnud oma arvamust avaldada kui 2013.a.

Mõneti on tõusnud nende osakaal, kelle meelest on salakauba tarbimine tõusnud. See ei kehti kütuse kohta => on piirangud kütuse salakaubitsemisel tajutavad.

3. Suhtumine salakaubitsemisse ja salakauba tarbimisse

KÜSIMUS 3: "Kuidas Teie isiklikult suhtute sigarettide, alkoholi ja kütuse salakaubitsemisse ja nende tarbimisse?"

6

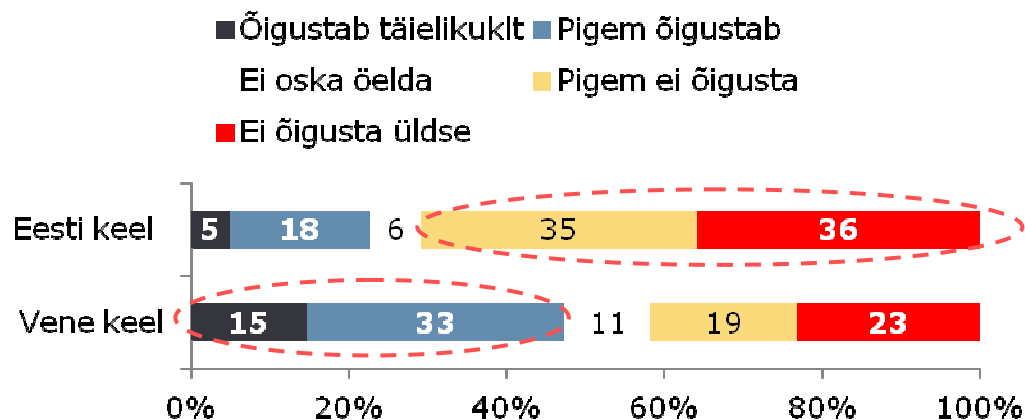

Kasvanud on seisukohavõtt salakaubanduse mitte aktsepteerimise suhtes.

Vähenenud on nende osakaal, kes salakaubandust täielikult õigustasid. Pigem õigustajate osakaal on püsinud üsna sama.

Suurenenud on nende osa, kes salakaubandust ei õigusta üldse

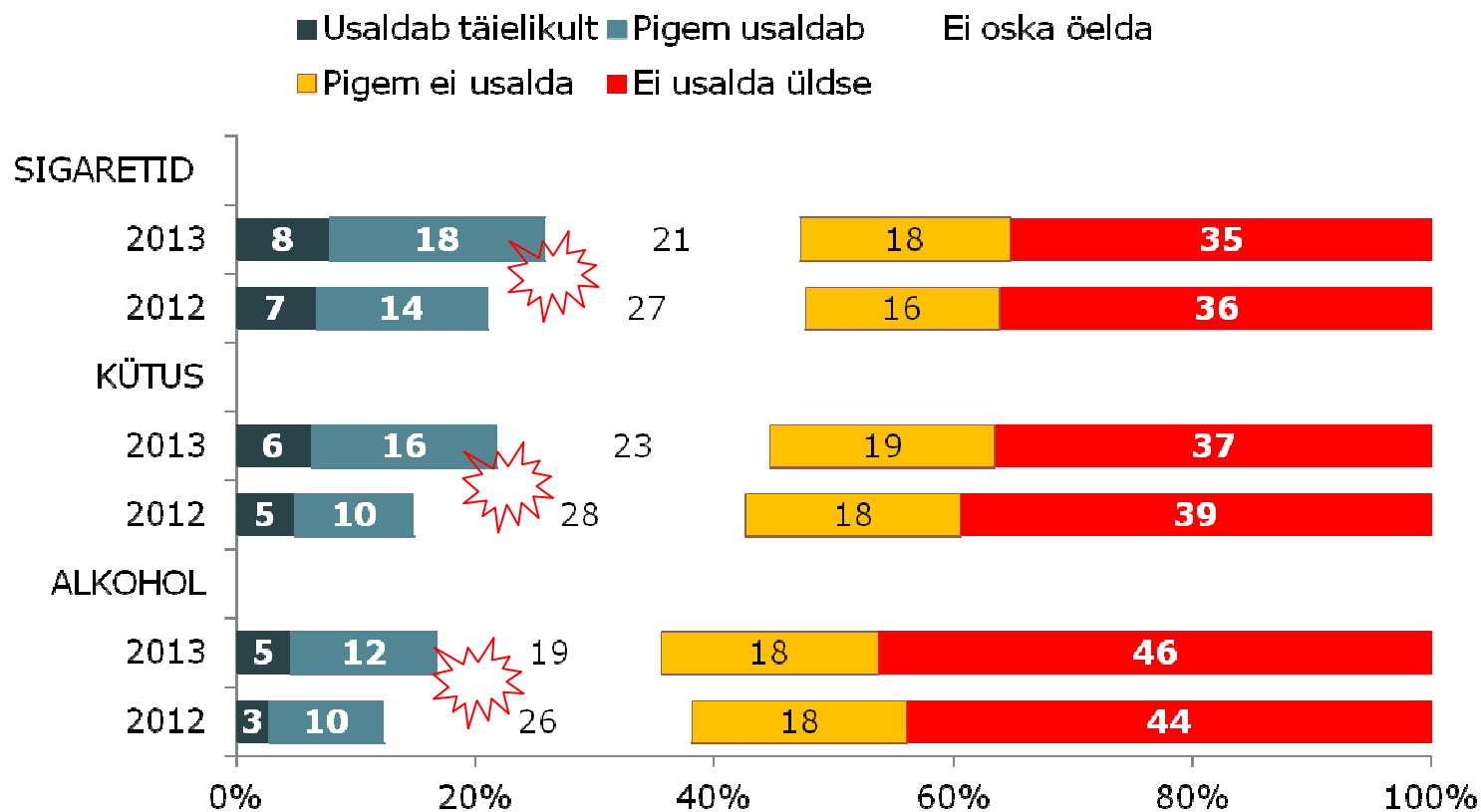
Eesti ja vene keelt rääkiva elanikkonna arvamused lahnevad oluliselt:

4. Salakauba kvaliteedi usaldamine

KÜSIMUS 4: "Kas Te usaldate ebaseadusliku kauba kvaliteeti?"

7

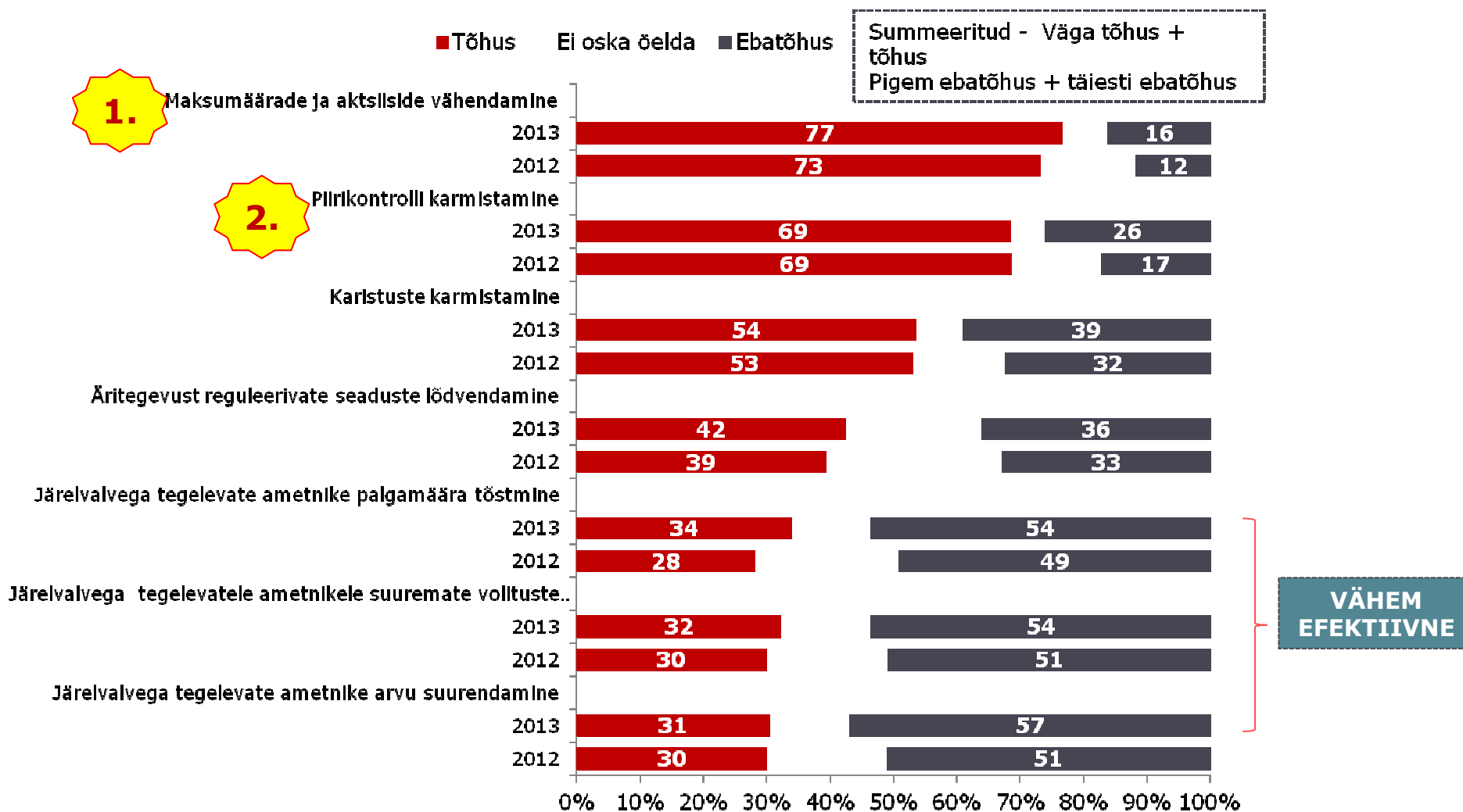

=> Võrreldes möödunud aastaga on usaldus salakauba artiklite vastu tõusnud

5. Salakaubanduse vastaste abinõude tõhususe hindamine

KÜSIMUS 5: "Palun hinnake järgnevate salakauba, ebaseadusliku tootmise ja kauplemise vastaste abinõude tõhusust."

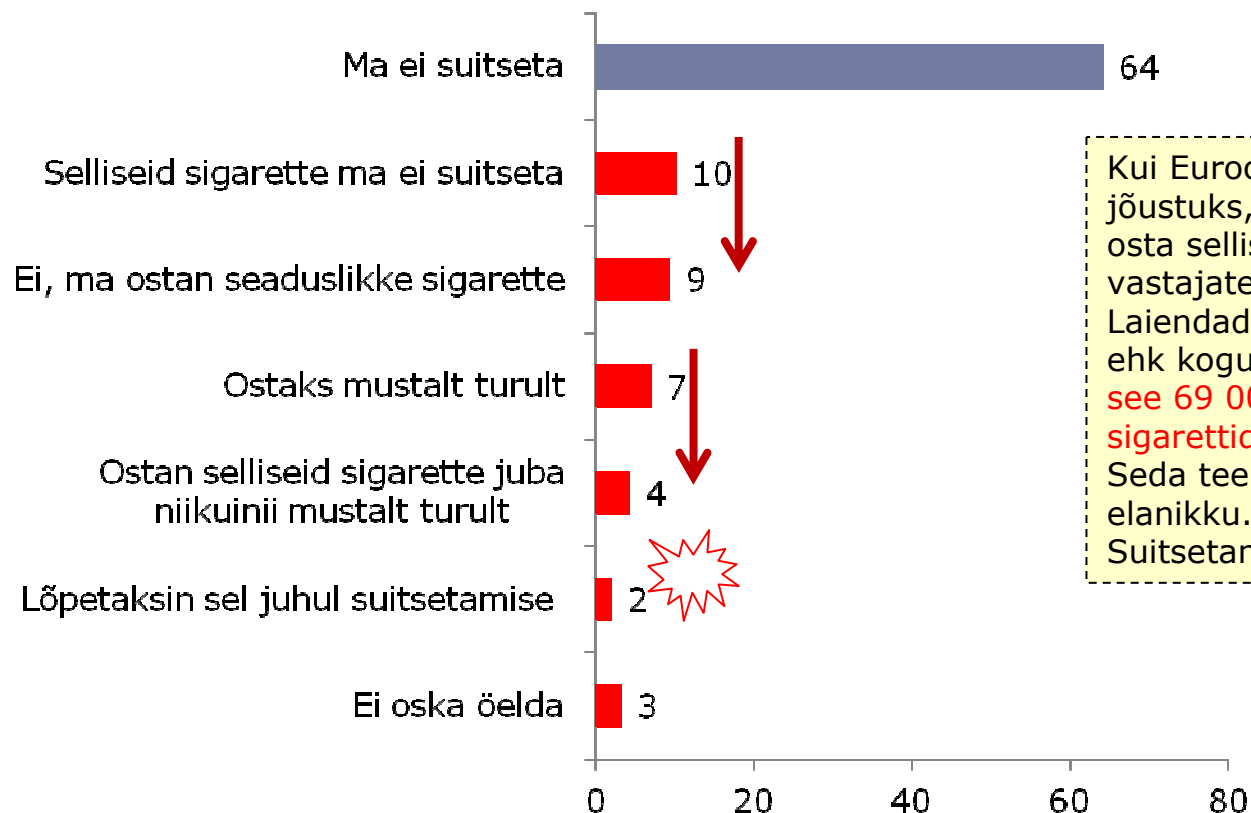
8

6. Mida tooks kaasa Euroopa Komisjoni algatatud tubakadirektiivi eelnõu jõustumine?

KÜSIMUS 6: "Kas erinevate maitsete ja paksustega sigarettide müügi keeld paneks teid selliseid sigarette mustalt turult?"

9

Kui Euroopa Komisjoni tubakadirektiivi jõustuks, siis tekitaks see isikliku huvi osta selliseid sigarette illegaalselt 7% vastajates.

Laiendades seda tulemust üldkogumile ehk kogu Eesti elanikkonnale, tähendab see 69 000 potentsiaalset mustalt turult sigarettide ostjat.

Seda teeb juba niigi 4% ehk 42 000 Eesti elanikku.

Suitsetamise lõpetaks vaid 2%.

JÄRELDUSED

10

Salakaubandust soodustavad hinnatõus, kõrged maksud, madal elatustase ja see, et mujal on alkoholi, tubaka ja kütuse hinnad odavamad. Kui 2012.a arvas nii 65%, siis 2013.a. 78%.

Kui 2012.a. arvas 22%, et vastavad karistused on liiga leebed, siis 2013.a. arvas nii 12%. 2012.a. arvas 17%, et jõustruktuuridel ei ole võimekust salakaubandusega võidelda, siis käesoleval aastal arvas 9%. Järelkult on toimunud nihe suhtumises ja hoiakutes.

Sellel aastal on siiski teatud määral suurenenud nende osakaal, kes usaldavad ebaseaduslikke sigarette, alkoholi ja kütust.

Küsitlustulemused näitavad, et inimesed on hakanud rohkem seisukohti võtma suhtumises salakaubandusse – võrreldes eelmise aastaga on nende osakaal, kes ei tahtnud või ei osanud küsimustele vastata vähenenud. Vähenenud on nende osakaal, kes salakaubandust täielikult õigustasid ja suurenenud täielikult hukkamõistjate osa.

Eesti- ja venekeelse elanikkonna suhtumises ja hoiakutes on paraku vahe – venekeelse elanikkonna hulgas on oluliselt rohke neid, kes salakaubandust suuremal või vähemal määral õigustavad. Eestikeelse elanikkonna hulgas neid, kes seda suuremal või vähemal määral hukka mõistavad.

Kõige tõhusamateks salakaubanduse vastasteks abinõudeks hinnatakse maksumäärade ja aktsiisi vähendamist ja piirikontrolli karmistamist. Vähem tõhusaks peetakse järelevalve ja õiguskaitsega tegelevate ametnike arvu ja palgamäära suurendamist ning neile suuremate volituste andmist.

Kui Euroopa Komisjoni tubakadirektiiv jõustuks, siis 7% hakkaks sigarette ostma illegaalsetest kanalitest. Seda teeb juba praegu 4%. Suitsetamise lõpetaks 2%.

Täna tähelepanu eest!